

Vyhlášení významného krajinného prvku Motýlí step Pichce

Autoři:

Ondřej Sedláček

Lokalita:

Motýlí step Pichce

Období sledování:

2007 - 2013

Souhrn:

Vrch Pichce (571 m. n m) se nachází mezi Příbramí a Dubnem. Jedná se o obecní pozemek, obec Dubno se na managementu aktivně podílí. Vlastní zájmová lokalita má rozlohu 9,9 ha. Vegetace zde nese lesostepní charakter, ve zbytcích jsou přítomny skalnaté stepi vřesového, resp. mateřídouškového charakteru. V jižní části se nacházejí ruderalizované plochy vysokostébelných trávníků, směrem dál na sever a na celé západní polovině se již masivně prosazovaly keře a nálety dřevin (zejména břízy a vrby), které tvořily již zcela zapojený porost. V některých částech nalezneme i prameniště s mokřadními biotopy. Na malé rozloze tak nacházíme širokou škálu vzácných bezlesých stanovišť s pestrou skladbou druhů rostlin, bezobratlých i obratlovců, včetně mnoha ohrožených. Lokalita je cenná především pro motýly a ptáky. V letech 2008, 2009 a 2011 byl na části plochy proveden asanační managementový zásah spočívající v odstranění náletových porostů a v letech 2009-2011 probíhalo mozaikovitě sečení (management podpořen z programu PPK).

Metodika:

Z důvodu výskytu mnoha prvků (leso)stepní fauny, především motýlů a ptáků, byla zájmová lokalita vyhlášena 11.12.2007 Významným krajinným prvkem (rozhodnutí Městského úřadu v Příbrami, Odbor životního prostředí, č.j. 81407/2007/OŽP/Bí). Výjimečnost lokality spočívá v zachování drobných stepních ploch a mozaikovitém charakteru lesostepních formací. V letech 2008, 2009 a 2011 byl na části plochy proveden asanační managementový zásah spočívající v odstranění náletových porostů a v letech 2009-2011 probíhalo mozaikovitě sečení (management podpořen z programu PPK MŽP).

Výsledky:

Na lokalitě bylo během biologického průzkumu v r. 2007-2011 zjištěno 58 druhů denních motýlů, mezi nimiž jsou druhy chráněné národní legislativou i druhy celoevropsky chráněné. Z těchto druhů je 23 vázaných na mezofilní stanoviště (často rozhraní lesních a lučních biotopů), 4 druhy obývají podmáčené louky, 11 druhů jsou zástupci stepních oblastí, 3 druhy jsou ohroženy na území České republiky (otakárek fenyklový, otakárek ovocný, batolec duhový), dva druhy ohroženy celoevropsky (modrásek bahenní a modrásek očkovaný). Mnohé další druhy naše legislativa prozatím neřadí mezi zvláště chráněné druhy, existují však důkazy o jejich rapidním úbytku. V rámci lokality byl potvrzen hnízdní výskyt minimálně 37 druhů ptáků (Tab. 2). Význam lokality pro ptáky lze spatřovat především ve výskytu druhů vázaných na rozptýlenou zeleň a křovinaté stráně lesostepního charakteru. Obzvláště významný je v regionálním kontextu ojedinělý výskyt krutihlava obecného (silně ohrožený druh) a pěnice vlašské (silně ohrožený druh). Po vytvoření tůní v roce 2010 byl zjištěn výskyt silně ohrožených druhů skokana štíhlého (*Rana dalmatina*) čolka horského (*Ichthyosaura alpestris*). V letech 2008-2011 byly na lokalitě nalezeny zbytky populací několika ohrožených druhů rostlin - vemeníku dvoulistého (*Platanthera bifolia*), zimostrázku alpského (*Chamaebuxus alpestris*), upolínu nejvyššího (*Trollius altissimus*) a hadího mordu nízkého (*Scorzonera humilis*). V důsledky vhodného managementu se začaly tyto populace rychle zotavovat a prosperovat.

Diskuze:

Krátkostébelné stepi a trávníky patří spolu s rozvolněnými listnatými lesy mezi druhově nejbohatší biotopy mírného pásu střední Evropy. Po dlouhá staletí jsou stepní a lesostepní druhy svázány s

lidskou činností, která tyto biotopy udržovala v ranějších stádiích sukcesních procesů. Mnohé druhy rostlin, hmyzu i obratlovců nachází právě na vyprahlých pastvinách, skalnatých stepích a světlých lesostepních lokalitách své jediné biotopy. Jejich postupným zatlačováním intenzifikací zemědělství a lesnictví jsou nuceny přecházet na jiné, nepůvodní typy biotopů, jakými jsou nerekulturní výsypky, lomové stěny, dobývací prostory apod. V současné době jsou podobné biotopy v podmínkách střední Evropy a ČR velmi vzácné a mnoho druhů na ně vázaných patří mezi ohrožené druhy, další pak z mnoha oblastí rychle mizí. Opuštěním tradičního využívání stepních lokalit došlo k uvolnění sukcesních procesů a celé oblasti tak začaly postupně zarůstat, nebo byly cíleně zalesněny. Do stepních formací pronikají nejdříve invazní dřeviny následované vysokými, agresivními typy trav. Mnohé stepní organismy jsou postupně vytlačovány do refugií, kde jim hrozí v krátké době zánik. Vzácnější druhy motýlů jsou na lokalitě vázané na xerothermní řídkou vegetaci, rozvolněné listnaté porosty i podmáčené stanoviště, ptáci pak především na křoviny a rozptýlenou zeleň. Postupující sukcese, tedy zarůstání ploch náletovými dřevinami tyto biotopy degradovalo. V návaznosti na první asanační zásahy, kdy bylo provedeno odstranění části náletových dřevin a mozaikovitě kosení, je žádoucí pokračovat v podobné péči. Cílem je vytvořit co největší plochy biotopů s přístupem slunce a podpořit krátkostébelná, květnatá a druhově pestrá společenstva na úkor zanedbaných, ruderalizovaných ploch. Tento typ managementu je vhodný pro všechny taxony, tedy bezobratlé (především denní motýly), ptáky, plazy (ještěrka obecná a slepýš křehký) i vzácnější druhy rostlin.

Závěr:

Při aktivním přístupu jednotlivce, dobré znalosti regionu a dobré komunikaci s příslušnými úředníky ochrany přírody se i v dnešní době lze přičinit o vyhlášení a následnou péči o biologicky cenné území, které bylo státní ochranou přírody opomíjeno. Tato aktivita je o to významnější, že se jedná o krátkostébelné trávníky a rozvolněné lesy a v současné době jsou podobné biotopy v podmínkách střední Evropy a ČR velmi vzácné a mnoho druhů na ně vázaných patří mezi ohrožené druhy, další pak z mnoha oblastí rychle mizí. Vyhlášením významného krajinného prvku a následnou péčí o lokalitu tak dochází k ochrannářskému počínu, jehož význam přesahuje regionální rozměr.

Grafické přílohy: [pichce2.jpg](#) [1]

 [pichce1.jpg](#) [2]

 [pichce4.jpg](#) [3]

 [pichce5.jpg](#) [4]

 [pichce6.jpg](#) [5]

 [pichce7.jpg](#) [6]

 [pichce8.jpg](#) [7]

 [pichce9.jpg](#) [8]

 [pichce10.jpg](#) [9]

Zadal: Jiří Pokorný

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/vyhlaseni-vyznamneho-krajinneho-prvku-motyli-step-pichce>

Odkazy:

[1] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce2_0.jpg

[2] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce1.jpg>

[3] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce4.jpg>

[4] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce5.jpg>

[5] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce6.jpg>

[6] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce7.jpg>

[7] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce8.jpg>

Vyhlášení významného krajinného prvku Motýlí step Pichce

Publikováno z Fórum ochrany přírody (<https://forumochranyprirody.cz>)

---

[8] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce9.jpg>

[9] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/pichce10.jpg>